

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΟΜΕΑ

Περίληψη

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Καθώς το διαδίκτυο παρέχει στους κατόχους εμπορικών σημάτων πρωτόγνωρη πρόσβαση σε αγορές και καταναλωτές ανά τον κόσμο, ο κίνδυνος επιγραμμικής παραβίασης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και άλλων μορφών απάτης έχει επίσης πολλαπλασιαστεί. Τα εμπορικά σήματα καθίστανται ιδιαίτερα ευάλωτα σε παραβιάσεις στον Παγκόσμιο Ιστό, επειδή, μεταξύ άλλων, μπορούν να ενσωματωθούν, με σχετική ευκολία, ως κείμενο σε όνομα τομέα, και τούτο μπορεί να οδηγήσει σε σειρά πρακτικών καταχρηστικής καταχώρισης ή/και χρήσης ονομάτων τομέα.

Με τη διάδοση της χρήσης του διαδικτύου στα τέλη της δεκαετίας του 1990, οι φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα του διαδικτύου και οι νομοθέτες άρχισαν να αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη επίγνωση των κινδύνων αυτών. Ωστόσο, ενώ τα εθνικά δικαστήρια χρησιμοποιούνταν για την επιβολή δικαιωμάτων επί εμπορικών σημάτων καθεαυτά, η απουσία συνόρων και το πλήθος των δικαιοδοσιών στο διαδίκτυο, σε συνδυασμό με τις συναφείς παραδοσιακά χρονοβόρες και συχνά δαπανηρές διασυνοριακές δικαστικές διαδικασίες, δημιούργησαν προβλήματα όσον αφορά την αποτελεσματική επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας κατά καταχρηστικών καταχωρίσεων ονομάτων τομέα. Για τους λόγους αυτούς, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΔΙ) θέσπισε την ενιαία πολιτική επίλυσης διαφορών που ανακύπτουν από την καταχώριση ονομάτων τομέα (Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy - UDRP) στο διαδίκτυο. Στα τέλη του 1999, το σώμα του διαδικτύου για την εκχώρηση ονομάτων και αριθμών (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers – ICANN), ήτοι ο υπεύθυνος οργανισμός για τον συντονισμό της διατήρησης και των διαδικασιών χώρων ονομάτων και χώρων αριθμών στο διαδίκτυο, ενέκρινε τις συστάσεις του ΠΟΔΙ και εφάρμοσε την πολιτική επίλυσης διαφορών σχετικών με ονόματα τομέα για όλες τις καταχωρίσεις τομέων ανωτάτου επιπέδου γενικού χαρακτήρα (gTLD).

Πέραν της παροχής βοήθειας στους ιδιοκτήτες σημάτων για την αντιμετώπιση της επιγραμμικής κατάχρησης των εμπορικών σημάτων τους, χωρίς να χρειάζεται να προσφύγουν σε δαπανηρές δικαστικές διαδικασίες, και της ελαχιστοποίησης του φόρτου για τα εθνικά δικαστήρια, αξίζει επίσης να επισημανθεί ότι η ηλεκτρονική επίλυση διαφορών, όπως η ενιαία πολιτική επίλυσης διαφορών, θεωρείται ότι διευκολύνει το παγκόσμιο ηλεκτρονικό εμπόριο και ότι η επιγραμμική προστασία των σημάτων δεν βοηθά μόνο στον μετριασμό της σύγχυσης των καταναλωτών και της σχετικής βλάβης αλλά συμβάλλει και στην παροχή σταθερής πλατφόρμας για οικονομική ανάπτυξη.

Σήμερα, σε όλους τους τομείς ανωτάτου επιπέδου γενικού χαρακτήρα¹ (gTLD), συμπεριλαμβανομένων των νέων gTLD², εφαρμόζεται η ενιαία πολιτική επίλυσης διαφορών. Ωστόσο, ενώ πολλοί κωδικοί χώρας των τομέων ανωτάτου επιπέδου (ccTLD)³ χρησιμοποιούν επίσης την ενιαία πολιτική επίλυσης διαφορών, άλλοι ccTLD επέλεξαν είτε να εφαρμόσουν μια τροποποιημένη εκδοχή της ενιαίας πολιτικής επίλυσης διαφορών, ώστε να ληφθούν υπόψη τυχόν διαφοροποιήσεις στην εθνική νομοθεσία της χώρας, είτε να δημιουργήσουν ειδική πολιτική επίλυσης διαφορών, η οποία ενδέχεται να λειτουργεί διαφορετικά από την ενιαία πολιτική επίλυσης διαφορών. Η ύπαρξη των διαφορετικών αυτών πολιτικών επίλυσης διαφορών και οι συνακόλουθοι διαφορετικοί κανόνες και πολιτικές απαιτούν εξειδικευμένες γνώσεις

¹ Κατηγορίες τομέων ανωτάτου επιπέδου (TLD) τις οποίες διατηρεί η αρχή του διαδικτύου για την εκχώρηση αριθμών (Internet Assigned Numbers Authority - IANA). Τη βασική ομάδα των gTLD απαρτίζουν οι τομείς .com, .info, .net και .org.

² Αριθμούν σήμερα περίπου 1 200 τομείς (π.χ. .top, .loan, .xyz κ.λπ.).

³ Γενικά χρησιμοποιούνται, ή προορίζονται ειδικά, για χώρα, κυρίαρχο κράτος ή εξαρτημένο έδαφος που προσδιορίζονται με κωδικό χώρας (π.χ. .uk, .es, .us κ.λπ.).

χωρίς τις οποίες ενδέχεται να προκληθεί σύγχυση στους κατόχους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας όσον αφορά μερικές από τις ιδιαιτερότητες των εν λόγω πολιτικών επίλυσης διαφορών (και τούτο θα συνεπάγεται δυσκολίες όσον αφορά τους πόρους).

Η παρούσα μελέτη, με τίτλο «Συγκριτική περιπτωσιολογική μελέτη σχετικά με τα συστήματα εναλλακτικής επίλυσης διαφορών σχετικών με ονόματα τομέα», παραγγέλθηκε από το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για την Παραβίαση των Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας του EUIPO (Παρατηρητήριο) για τη σύγκριση των ενδεχόμενων εκβάσεων 10 επιλεγμένων πολιτικών επίλυσης διαφορών (συμπεριλαμβανομένης της ενιαίας πολιτικής επίλυσης διαφορών⁴) για 11 προκαθορισμένα υποθετικά σενάρια (διαφορές). Σκοπός της μελέτης, η οποία εκπονήθηκε βάσει των πληροφοριών που παρείχαν εμπειρογνώμονες επιτροπών στις αντίστοιχες πολιτικές επίλυσης διαφορών, ήταν να προσδιοριστούν βασικά σημεία ομοιοτήτων και διαφορών στις ενδεχόμενες εκβάσεις, καθώς και να συγκριθούν και να αντιπαραβληθούν τα βασικά χαρακτηριστικά κάθε πολιτικής επίλυσης διαφορών, όπως διαδικασίες, τέλη, διάρκεια και στατιστικά στοιχεία υποθέσεων.

Συνολικά λήφθηκε υπόψη μεγάλος αριθμός υποθέσεων ενιαίας πολιτικής επίλυσης διαφορών και παραλλαγών της σε επίπεδο ccTLD. Σε ειδική ενότητα, η μελέτη περιέχει συνοπτικό πίνακα με στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις υποθέσεις που κρίθηκαν υπέρ του καταγγέλλοντος, υπέρ του καθού, περατώθηκαν πριν από την έκδοση απόφασης, καθώς και σχετικά με άλλες εκβάσεις (π.χ. ακύρωση τομέα, μη καταβολή τέλους, αβάσιμη καταγγελία). Επιπλέον, για τις συγκρίσεις υποθέσεων, συλλέχθηκε και αναλύθηκε μεγάλη ποσότητα στοιχείων, τα οποία παρείχαν οι εμπειρογνώμονες επιτροπών σε όλες τις πολιτικές επίλυσης διαφορών. Στην παρούσα έκθεση κάθε υποθετικό σενάριο εξετάζεται σε ειδική ενότητα.

Από τη μελέτη προκύπτει το συμπέρασμα ότι, με εξαίρεση το δανικό συμβούλιο καταγγελιών για ονόματα τομέα (.dk), οι αξιολογηθείσες πολιτικές επίλυσης διαφορών είναι σε μεγάλο βαθμό παρεμφερείς με την ενιαία πολιτική επίλυσης διαφορών⁵. Συγκεκριμένα, μερικές από τις αναλυθείσες πολιτικές επίλυσης διαφορών είναι ταυτόσημες με την ενιαία πολιτική επίλυσης διαφορών, εξαιρουμένων μερικών παραλλαγών, οι οποίες σκοπούν είτε στην ευθυγράμμιση της διαδικασίας με την υφιστάμενη εθνική νομοθεσία είτε στη συμπερίληψη αρχικού υποχρεωτικού σταδίου διαμεσολάβησης⁶. Για παράδειγμα, η πολιτική επίλυσης διαφορών JP-DRP (.jp) επεκτείνει τη βάση για την κίνηση διαφοράς σχετικής με τομέα από τα «εμπορικά σήματα και τα σήματα υπηρεσιών» στα «εμπορικά σήματα και άλλες ενδείξεις (sic)», προκειμένου να ληφθεί υπόψη ο περιοριστικός ορισμός των εμπορικών σημάτων στο πλαίσιο του ιαπωνικού νόμου για τα εμπορικά σήματα.

Επομένως, με την εξαίρεση του δανικού συμβουλίου καταγγελιών για ονόματα τομέα (.dk), οι ενδεχόμενες εκβάσεις των έντεκα θεωρητικών περιπτώσεων ήταν σε μεγάλο βαθμό παρεμφερείς στις

⁴ Οι επιλεγείσες πολιτικές επίλυσης διαφορών, εντός αγκυλών, και οι σχετικοί ccTLD ή gTLD είναι οι εξής: 1) Όλοι οι gTLD και οι νέοι gTLD (π.χ. .com, .org, .net κ.λπ.) [ενιαία πολιτική επίλυσης διαφορών]· 2) .au [πολιτική επίλυσης διαφορών auDRP]· 3) .dk [δανικό συμβούλιο καταγγελιών για ονόματα τομέα]· 4) .eu [euADR, πολιτική επίλυσης διαφορών για τον τομέα ανώτατου επιπέδου .eu]· 5) .it [PRSD, τροποποιημένη ενιαία πολιτική επίλυσης διαφορών]· 6) .uk [πολιτική επίλυσης διαφορών Nominet]· 7) .cn [πολιτική επίλυσης διαφορών CNDRP]· 8) .jp [πολιτική επίλυσης διαφορών JP-DRP]· 9) .us [πολιτική επίλυσης διαφορών usDRP]· 10) .nl [τροποποιημένη ενιαία πολιτική επίλυσης διαφορών].

⁵ Η πολιτική του δανικού συμβουλίου καταγγελιών για ονόματα τομέα αντλείται από τρεις γραμμές στον δανικό νόμο περί ονομάτων τομέα, κατά τον οποίο «οι καταχωρούντες δεν μπορούν να καταχωρίζουν και να χρησιμοποιούν ονόματα τομέα στο διαδίκτυο κατά παράβαση της ορθής πρακτικής όσον αφορά τα ονόματα τομέα» και «οι καταχωρούντες δεν μπορούν να καταχωρίζουν και να διατηρούν καταχωρίσεις ονομάτων τομέα στο διαδίκτυο μόνο για σκοπούς μεταπώλησης ή εκμίσθωσης». Δεν παρέχεται περαιτέρω καθοδήγηση.

⁶ Βλ. τροποποιημένη ενιαία πολιτική επίλυσης διαφορών για τον τομέα ανώτατου επιπέδου .nl και τροποποιημένη ενιαία πολιτική επίλυσης διαφορών για τον τομέα ανώτατου επιπέδου .it.

διάφορες αξιολογηθείσες πολιτικές επίλυσης διαφορών. Παρ' όλα αυτά, υπάρχουν μερικά βασικά σημεία απόκλισης μεταξύ των πολιτικών επίλυσης διαφορών:

- Οι πολιτικές επίλυσης διαφορών Nominet (.uk), .nl και .it, οι οποίες αποτελούν τροποποιημένες εκδοχές της ενιαίας πολιτικής επίλυσης διαφορών, προβλέπουν στάδιο διαμεσολάβησης, το οποίο παρέχει τη δυνατότητα τόσο στον καταγγέλλοντα όσο και στον καθού να επιλύσουν τη διαφορά τους προτού φθάσει ενώπιον της επιτροπής, εφόσον το επιθυμούν αμφότεροι. Το στάδιο διαμεσολάβησης αντιπροσωπεύει αρκετά σημαντικό ποσοστό των διαφορών που επιλύονται πριν από την τυπική έναρξη της διαδικασίας. Για παράδειγμα, για τις διαφορές στον τομέα ανώτατου επιπέδου .uk, επιλύεται κατ' αυτόν τον τρόπο σχεδόν 10 % των συνολικών καταγγελιών.
- Υπάρχει κάποια απόκλιση στις απαιτήσεις για την έκδοση απόφασης κατά του καθού⁷. Για παράδειγμα, η ενιαία πολιτική επίλυσης διαφορών απαιτεί να αποδείξει ο καταγγέλλων την ύπαρξη κακής πίστης κατά τον χρόνο της καταχώρισης και όσον αφορά τη χρήση (συνήθως κατά τον χρόνο υποβολής της καταγγελίας). Στην πράξη, αυτό θα σημαίνει ότι ο κάτοχος τομέα ο οποίος καταχωρίζει τομέα καλόπιστα, αλλά χρησιμοποιεί εν συνεχεία τον τομέα κακόπιστα, δύναται παρά ταύτα και κατά κανόνα να αντιτάξει επιτυχώς το δικαίωμά του έναντι του καταγγέλλοντος. Ωστόσο, οι περισσότερες άλλες πολιτικές επίλυσης διαφορών προβλέπουν ότι αρκεί να αποδειχθεί ότι είτε η καταχώριση είτε η χρήση του ονόματος τομέα έγινε κακόπιστα.
- Επιπλέον, οι τρεις σωρευτικές προϋποθέσεις της ενιαίας πολιτικής επίλυσης διαφορών τις οποίες πρέπει να αποδείξει ο καταγγέλλων για την έκδοση απόφασης κατά του καθού [i) ότι το όνομα τομέα είναι ταυτόσημο ή παρόμοιο σε βαθμό που προκαλεί σύγχυση με το εμπορικό σήμα ή το σήμα υπηρεσίας, και ii) ο καθού δεν έχει δικαιώματα ή έννομα συμφέροντα επί του ονόματος τομέα και iii) το όνομα τομέα καταχωρίστηκε και χρησιμοποιείται κακόπιστα] δεν προβλέπονται στην euADR (διαδικασία εναλλακτικής επίλυσης διαφορών για τον τομέα ανώτατου επιπέδου.eu). Αντ' αυτών, η euADR προβλέπει ότι ο καταγγέλλων πρέπει να αποδείξει τον λόγο για τον οποίο το αμφισβητούμενο όνομα τομέα είναι ταυτόσημο ή παρόμοιο σε βαθμό που προκαλεί σύγχυση με το εμπορικό σήμα ή τον σχετικό αναγνωριστικό κωδικό. Επιπλέον, πρέπει να αποδείξει **είτε** τον λόγο για τον οποίο το αμφισβητούμενο όνομα τομέα καταχωρίστηκε από τον κάτοχό του χωρίς δικαιώματα ή έννομα συμφέροντα **είτε** τον λόγο για τον οποίο το αμφισβητούμενο όνομα τομέα θα πρέπει να θεωρείται ότι καταχωρίστηκε ή χρησιμοποιείται κακόπιστα.
- Όσον αφορά τα καλυπτόμενα δικαιώματα, ενώ αρκετές πολιτικές επίλυσης διαφορών, συμπεριλαμβανομένης της ενιαίας πολιτικής επίλυσης διαφορών, τείνουν να λαμβάνουν υπόψη την προστασία των εμπορικών σημάτων και σημάτων υπηρεσιών, άλλες πολιτικές επίλυσης διαφορών, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών εναλλακτικής επίλυσης διαφορών για τους τομείς ανώτατου επιπέδου .eu και .nl (αμφότερες τροποποιημένες εκδοχές της ενιαίας πολιτικής επίλυσης διαφορών), θεωρούν ότι τα δικαιώματα παρεκτείνονται σε άλλους τομείς, όπως γεωγραφικές ενδείξεις ή ονομασίες προέλευσης, καθώς και στα μη κατατεθέντα εμπορικά σήματα, τις εμπορικές επωνυμίες, τα αναγνωριστικά ταυτότητας επιχείρησης, τις εταιρικές επωνυμίες, τα οικογενειακά ονόματα και τους χαρακτηριστικούς τίτλους προστατευόμενων λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων.

Αυτές οι ενίοτε μικρές αποκλίσεις μπορεί να έχουν αντίκτυπο τόσο στη συνολική διαδικασία για τον καθού και τον καταγγέλλοντα όσο και στην προσέγγιση που εφαρμόζουν τα μέλη επιτροπής όταν κρίνουν μια υπόθεση. Συγκεκριμένα, σε μερικές περιπτώσεις μπορούν να οδηγήσουν σε διαφορετική έκβαση της

⁷ Η ενιαία πολιτική επίλυσης διαφορών εφαρμόζει τον έλεγχο των τριών σταδίων, βάσει του οποίου, όταν υποβάλλει καταγγελία κατά του καθού, ο καταγγέλλων πρέπει να αποδείξει ότι: i) το όνομα τομέα είναι ταυτόσημο ή παρόμοιο σε βαθμό που προκαλεί σύγχυση με το εμπορικό σήμα· ii) ο καθού δεν έχει δικαιώματα ή έννομα συμφέροντα σε σχέση με το όνομα τομέα και iii) το όνομα τομέα καταχωρίστηκε ή/και χρησιμοποιείται κακόπιστα.

υπόθεσης, π.χ. όσον αφορά τη νομιμοποίηση υποβολής καταγγελίας ή τις διαφορές στις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται σωρευτικά για την έκδοση απόφασης κατά του καθού.

Τα πορίσματα της παρούσας μελέτης αναμένεται να διαφωτίσουν τους κατόχους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, τους ενδιαφερομένους ονομάτων τομέα και τους υπευθύνους χάραξης πολιτικής.

© Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2018

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με την προϋπόθεση ότι θα αναφέρεται η πηγή

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ
ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΜΕΛΕΤΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΟΝΟΜΑΤΑ
ΤΟΜΕΑ